

Övningar i
SVENSKA
Etapp 3

Ordkunskap
Språklära
Stavning
Läsförståelse

ASKUNGE

ISBN 978-91-87701-71-9
© 2017 Mirvi Unge Thorsén och
Askunge Förlag AB

Produktion Mirvi Unge Thorsén
Illustration Daniel Borg, Polina Makarova,
Mirvi Unge Thorsén

Första upplagan
1

Denna bok uppfyller miljökraven
för märkning med Svanen.

Tryck
Elanders Sverige AB 2017

Kopieringsförbud

Detta verk är skyddat av upphovsrättslagen!
Det är inte tillåtet, enligt avtal med Bonus
Presskopia, att för undervisningsbruk kopiera
ur denna bok.

Den som bryter mot lagen om upphovsrätt kan
åtalas av allmän åklagare och dömas till böter
eller fängelse i upp till två år samt bli skyldig
att erlægga ersättning till
upphovsman/rättsinnehavare.

ASKUNGE

Askunge Thorsén Förlag AB,
Mjölnavägen 16, 131 31 Nacka
08-30 95 75, 073-951 13 93
www.askunge.se
e-post: askunge@askunge.se

INNEHÅLL

Alfabetisk ordning	s. 4	Korta ord som slutar på n	s. 27
Maträtter från a till ö	s. 5	Tj-ljudet med tj	s. 28
1, X eller 2	s. 6	Tj-ljudet med k	s. 29
Sammansatta ord	s. 7	Tj-ljudet – andra stavningar.....	s. 30
Sj-ljudet – sj	s. 8	Kjell	s. 31
Sj-ljudet – sk.....	s. 9	Vilket ord är inte ett adjektiv?.....	s. 32
Sj-ljudet – stj.....	s. 10	Hitta adjektiven	s. 33
Sj-ljudet – skj.....	s. 11	Skriv motsatsorden	s. 34
Sj-ljudet – undantag	s. 12	Andra adjektiv	s. 39
Det blir en mening	s. 13	Var eller vart?	s. 38
Vilket ord är inte ett substantiv?..	s. 14	De eller dem?	s. 37
Det man inte kan ta på.....	s. 15	Nya ord	s. 38
M-ljudet	s. 16	Skriv början på meningen	s. 39
Korta ord som slutar på m.....	s. 17	Hesa Fredrik	s. 40
En och en	s. 18	Kobror	s. 41
Elva och älva.....	s. 20	Vilket ord är inte ett verb?.....	s. 42
En och än.....	s. 21	Hitta verben	s. 43
Frågetecken	s. 22	Vara, bli, gå.....	s. 44
Utropstecken	s. 23	Vad hände?.....	s. 45
Skiljetecken	s. 24	Fabler	s. 46
Källaren	s. 25	De två grodorna.....	s. 47
N-ljudet.....	s. 26	Sj-ljudet – fler stavningar	s. 48

Den här boken tillhör

Alfabetisk ordning

♦ Sätt x för de rader där orden står i alfabetisk ordning.

☒	elefant	flodhäst	gepard	häst
☒	abborre	flundra	gädda	lax
☐	apelsin	citron	banan	dadlar
☒	bofink	kråka	mås	skata

♦ Ringa in de maträtter du har smakat på.

eget förslag

biffstek	avocadosallad	pizza
örtkyckling	janssons frestelse	quinoasallad
chili con carne	skagenröra	ångad torsk
dillkött	lammfärsbiff	tacos
äggröra	wallenbergare	kebab
empanadas	gazpacho	raggmunk
falafel	makaronipudding	vegetarisk lasagne
hamburgare	omelett	yoghurtglass
ugnsbakad lax	zucchiniplättar	nachos
isterband		

♦ Vilken är din favoriträtt? _____

Maträtter från a till ö

♦ Skriv maträtterna som finns på förra sidan i alfabetisk ordning.
Bokstaven x har ingen maträtt.

1. <u>avocadosallad</u>	16. <u>pizza</u>
2. <u>biffstek</u>	17. <u>quinoasallad</u>
3. <u>chili con carne</u>	18. <u>raggmunk</u>
4. <u>dillkött</u>	19. <u>skagenröra</u>
5. <u>empanadas</u>	20. <u>tacos</u>
6. <u>falafel</u>	21. <u>ugnsbakad lax</u>
7. <u>gazpacho</u>	22. <u>vegetarisk lasagne</u>
8. <u>hamburgare</u>	23. <u>wallenbergare</u>
9. <u>isterband</u>	24. <u>x</u>
10. <u>janssons frestelse</u>	25. <u>yoghurtglass</u>
11. <u>kebab</u>	26. <u>zucchiniplättar</u>
12. <u>lammfärsbiff</u>	27. <u>ångad torsk</u>
13. <u>makaronipudding</u>	28. <u>äggröra</u>
14. <u>nachos</u>	29. <u>örtkyckling</u>
15. <u>omelett</u>	

Synonymer är ord som betyder ungefär samma sak.

Exempel:
rolig – kul
jobbar – arbetar

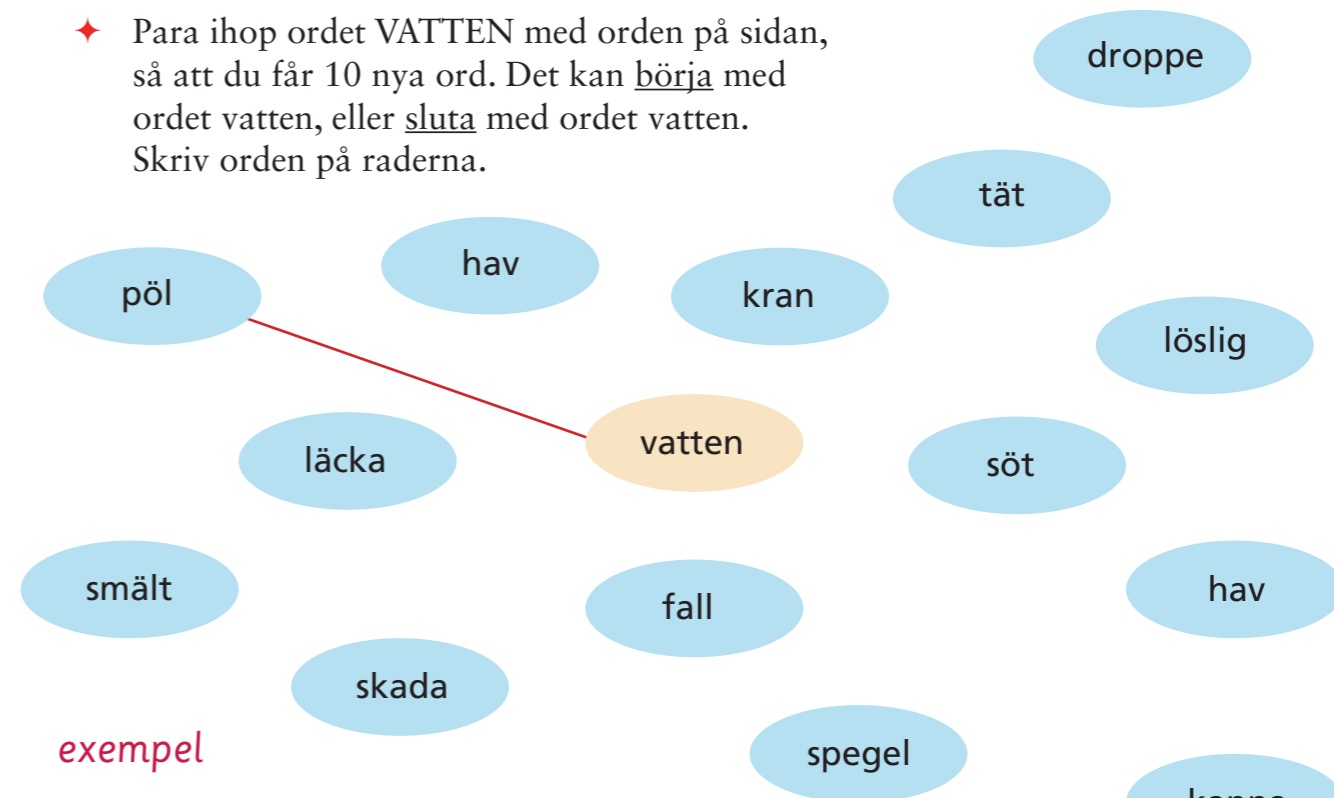
♦ Vilket ord är betyder ungefär samma sak?
Skriv i rätt ruta.

1. vacker
1. snål
X. tokig
2. snygg	2. förmögen
1. fattig
X. rik
2. glad
3. tråkig
1. trist
X. sjuk
2. varm	4. springer
1. sover
X. äter
2. joggar
5. titta
1. läsa
X. se
2. måla	6. träna
1. öva
X. spela
2. ljuga
7. aktsam
1. försiktig
X. sur
2. ledig	8. vek
1. lurig
X. lös
2. svag

	1	X	2
1.			2
2.	1		
3.	1		
4.			2
5.		X	
6.	1		
7.	1		
8.			2

Kopiering förbjuden. Se sidan 2

♦ Para ihop ordet VATTEN med orden på sidan, så att du får 10 nya ord. Det kan börja med ordet vatten, eller sluta med ordet vatten. Skriv orden på raderna.

exempel

- vatten + pöl = vattenpöl
- vatten + läcka = vattenläcka
- vatten + spegel = vattenspegel
- kran + vatten = kranvatten
- varm + vatten = varmvatten
- söt + vatten = sötvatten
- vatten + löslig = vattenlöslig
- vatten + skoter = vattenskoter
- vatten + tät = vattentät
- vatten + skada = vattenskada

Kopiering förbjuden. Se sidan 2

Sj-ljudet med sj

Sj-ljudet stavas oftast med sj
före hårda vokaler.

a o u å

♦ Läs orden i rutan.

sjal sjok sjunka sju ansjovis
sjuk sjunde sjunga sjuda sjutton

♦ Skriv klart meningarna.
Välj bland orden i rutan.

1. Emil brukar vakna klockan sju.
2. En varm sjal behövs när det är kallt.
3. Båten är på väg att sjunka!
4. Det är den sjunde juni idag.
5. Färgen hängde i stora sjok i det gamla huset.
6. Jag har varit sjuk hela veckan.
7. Att sjunga är det roligaste jag vet.
8. Soppan ska sjuda i 20 minuter.
9. Du behöver ansjovis till Janssons frestelse.
10. Mia är sjutton år. Nästa år fyller hon arton.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2

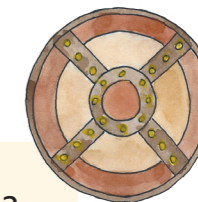
Sj-ljudet – sk

Sj-ljudet stavas oftast med sk
före mjuka vokaler.

e i y ä ö

♦ Läs orden i rutan.

sked skepp skiva skidor skynda
skylt skälla skärm sköld skön

♦ Skriv klart meningarna.
Välj bland orden i rutan.

1. Vädret var varmt. Det blir en skön dag.
2. Hunden fortsatte att skälla hela morgonen.
3. Jag har en stor skärm till min dator.
4. Inga skepp seglade på havet.
5. Riddaren hade både sköld och svärd.
6. Skynda dig! Vi måste hinna med bussen.
7. På en stor skylt stod det: Till färjan.
8. Att åka skidor är det bästa jag vet.
9. Soppan ska ätas med sked.
10. En skiva skinka räcker.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2

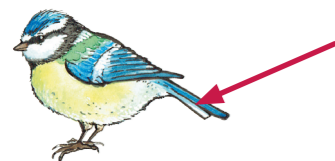
Sj-ljudet – stj

Det är lättare att **stjäl**a en **stjälk**, än att **stjäl**pa en **stjärna** med **stjärten**!

♦ Läs orden i rutan.

stjärna stjäl stjært stjälpa stjälk

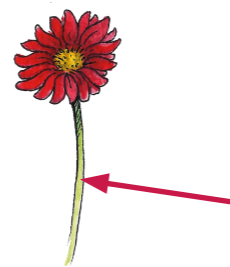
♦ Välj bland orden i rutan.
Skriv under rätt bild.

stjært

stjärna

stjälk

♦ Para ihop förklaring och ord.

Ta, knycka, begå en stöld — stjälk
Välta, falla omkull — stjærta
Himlakropp, blinkar på himlen — stjærna
Bakdel, kroppsdel — stjälpa
Stammen på en blomma — stjälk

Kopiering förbjuden. Se sidan 2

Sj-ljudet – skj

♦ Läs orden i rutan.

skjorta skjuta skjul skjutsa

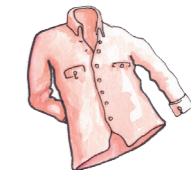
♦ Välj bland orden i rutan.
Skriv under rätt bild.

skjuts

skjul

skjorta

♦ Skriv klart meningarna.
Välj bland orden i rutan.
Ibland måste du böja orden.

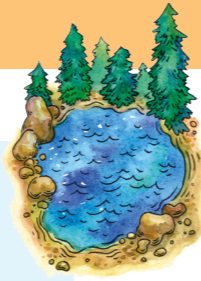
1. Familjen hade ett litet skjul på baksidan.
2. Kan du skjutsa mig till stationen?
3. Han hade skjorta och kavaj på sig.
4. Dörren till skjutsa stod öppen.
5. De skjuter med gevär, inte pistol.

Det kostar skjortan att köpa den bilen!

Har du hört uttrycket **Det kostar skjortan**?
Det betyder att något är väldigt dyrt.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2

Sj-ljudet – undantag

Sj-ljudet stavas oftast med sj före hårda vokaler.
Det finns förstås några undantag.

♦ Läs orden i rutan.

själv själ sjätte
sjö sjöng sjönk

♦ Skriv klart meningarna.
Välj bland orden i rutan.

1. Båten sjönk utanför ön Gotland.
2. Vår nationaldag är den sjätte juni.
3. Vänern är Sveriges största sjö.
4. Flickorna sjöng i en kör varje torsdag.
5. Han var frisk i både kropp och själ.
6. Du får göra det själv, sa pappa.

♦ Para ihop förklaring och ord.

1. Sparka in bollen i eget mål sjörövare
2. En av sex delar sjättedel
3. Annat ord för pirat självsmål

Kopiering förbjuden. Se sidan 2

Det blir en mening

♦ Stryk under det ord i varje spalt som har sj-ljud.

1

sjung
prata
nynna

2

ensam
tjäna
själv

3

tjuven
sjörövaren
köpmannen

4

sköterskan
läkaren
boxaren

5

båten
skeppet
färjan

6

sjuk
ledsen
dålig

7

vattnet
havet
sjön

♦ Skriv orden i ordning på raderna
så får du två meningar.

Sjung själv !

sa sjörövaren till

sköterskan på

skeppet.

Jag blir ju sjuk på sjön.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2

Vilket ord är inte ett substantiv?

- ♦ Läs orden i varje ruta.
Sätt X över det ord som inte är ett substantiv.

sjö	öra
Mia	hund

katt	leka
hundarna	väg

hår	vem
geting	sidor

sminkar	lejonet
repen	ljus

smink	blomma
hon	vantarna

äpple	varför
hunden	mobiltelefon

låset	träd
framför	rök

häst	häxa
honom	huset

kostar	bok
sol	vargar

stege	sola
ringen	datorn

Kopiering förbjuden. Se sidan 2

Kopiering förbjuden. Se sidan 2

Det man inte kan ta på

Substantiv är också namn på saker man inte kan ta på. Det kan vara känslor, egenskaper, tillstånd. De kallas abstrakta substantiv.

Exempel
tanke, vinter, sorg

- ♦ Ringa in substantiven i varje rad.
Skriv substantiven på raden efter.

1. leker	<u>himmel</u>	gul	<u>himmel</u>
2. blå	springa	<u>luft</u>	<u>luft</u>
3. <u>lycka</u>	gick	fiska	<u>lycka</u>
4. <u>nyhet</u>	lyssna	ful	<u>nyhet</u>
5. <u>sommar</u>	varm	äger	<u>sommar</u>
6. som	rutig	<u>lektion</u>	<u>lektion</u>
7. spela	<u>kärlek</u>	röd	<u>kärlek</u>
8. <u>arbete</u>	jobba	trött	<u>arbete</u>
9. leva	<u>värld</u>	liten	<u>värld</u>
10. <u>rädsla</u>	mörk	kall	<u>rädsla</u>

- ♦ Skriv minst fyra andra substantiv som är abstrakta. **eget förslag**

Det ska vara två m efter en kort, betonad vokal om det följer en vokal. Om det kommer ett d eller t efteråt, ska det bara vara ett m.

Exempel

nummer – numret
tömna – tömde – tömt

Undantag

Ord som är släkt med ordet dom och Rom, stavas med ett m.

Exempel

domare, döma, bedöma,
romare, romersk

✦ Skriv orden rätt i meningarna.

1. himmel Det fanns inte ett moln på himlen.
2. välkommen Ni är välkomna på middag.
3. drömma Åh, hon hade drömt om att segla.
4. glömma Har du glömt vad jag har sagt?
5. rymma Han rymde hemifrån.
6. berömma Madonna är en berömd sångerska.
7. bestämma Vem bestämde att vi skulle gå på bio?
8. skrämna Lina har skrämt bort vargen.
9. klämna Amal klämde fingret i dörren.
10. tömma Han tömde hela glaset på en gång.
11. simma Simning är det bästa jag vet.
12. döma Han dömde matchen i lördags.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2

Vi dubbeltecknar inte vanliga, korta ord som slutar på m, även om vokalen före är kort (betonad).

Undantag

lamm, damm, ramm

som kom hem om rum
rem vem lim dum fem

✦ Skriv klart meningarna. Välj bland orden i rutan.

1. Boken handlar om andra världskriget.
2. Kom hit!
3. Jag har en rem runt väskan.
4. Välkommen hem till mig!
5. Använd lim för att laga ramen.
6. Vem är det som skriker så högt?
7. Varför ska du vara så dum?
8. Det finns fem fingrar på en hand.
9. Vi har tre rum och ett kök.
10. Hem rimmar på rem,
vem och fem.

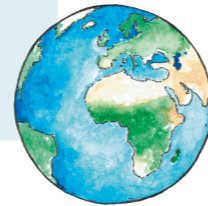
Kopiering förbjuden. Se sidan 2

En och en

- ♦ Läs orden i rutan.
Orden kan uttalas på olika sätt.
Då får de olika betydelse.

Ord som stavas på samma sätt, men uttalas olika, heter homografer.

en banan halt man kort
min planet fint kör stegen

en planet

- ♦ Sätt in orden på rätt plats i meningarna på denna och nästa sida.
Välj bland orden i rutan.
Läs meningarna högt.

1. Har du en, min cykel?
2. Du kanske vill låna en, min cykel?
3. Kör inte så fort.
4. Tänk på att det är halt på vägen.
5. Planet är försenat med två timmar.
6. Ställ stegen mot väggen.
7. Spelaren fick rött kort i matchen.
8. Huset ska rivas inom kort.
9. En banan är oftast gul.
10. Hon hörde stegen i trappan.
11. En en är en vintergrön barrväxt.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2

- ♦ Skriv ord under bilderna.
Välj bland orden i rutan på föregående sida.

en

banan

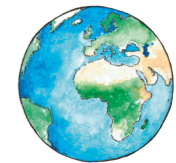
man

kör

kort

planet

12. Det var fint väder igår.
13. Jorden är en planet.
14. Vi vill inte! ropade eleverna i kör.
15. En lejonhane har en tjock man.
16. Planet slirade av banan.
17. Halt! skrek polisen.
18. Han visade inte med en min vad han tyckte.
19. Hon gjorde en fint med bollen.
20. Min man heter Mats.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2

Elva och älva

- ♦ Skriv rätt ord vid förklaringarna.
Välj bland orden i rutan.

Ord som låter på samma sätt, men stavas olika, heter homofoner.

elva älva
kål kol
gäst jäst

jul hjul
ägg egg
väcka vecka

1. Tio plus ett
2. Firas i december
3. Använder du till bullar
4. Sju dagar
5. Vass kant på kniven
6. Finns det två av på en cykel
7. Används till grillen
8. Kommer på besök
9. Används klocka till ibland
10. Naturväsen
11. Värper hönan
12. Grönsak

elva

jul

jäst

vecka

egg

hjul

kol

gäst

wäcka

älva

ägg

kål

Kopiering förbjuden. Se sidan 2

En och än

- ♦ Sätt in orden på rätt plats i meningarna.
Välj bland orden i rutan.
Slå upp de ord du inte känner till i en ordlista.

gärna hjärna
sett sätt
en än

själva skälva
kära tjära
värd värld

1. Har du sett min cykel?
2. Använd din hjärna när du ska tänka.
3. De ville göra allt själva.
4. Alla killar var kära i Maria.
5. De kom till en annan värld i tv-spelet.
6. Hon började att skälva av rädsla.
7. Tjära är svart eller brun.
8. Klockan var värd flera tusen kronor.
9. Hon var starkare än de andra flickorna.
10. Hon ville gärna hjälpa till.
11. Det finns olika sätt att visa mod.
12. Det är en räv i hönsgården!

Kopiering förbjuden. Se sidan 2

Frågetecken – ?

Du använder ett frågetecken för att avsluta en mening som är en fråga. En fråga börjar ofta med ett frågeord, till exempel *vad, vem, vilket, varför, när, hur, var* och *vart*.

♦ Skriv rätt frågeord till varje mening.

1. Var, vem är Elsa?
2. Vad gör du här?
3. Vilket äpple är ditt?
4. Varför gråter du?
5. Vem ska betala? Bara en person kan göra det.

♦ Skriv en fråga till varje svar. **Eget svar**

1. _____?

Jag bor på Skolgatan 14.

2. _____?

Jag hade bråttom, så jag var tvungen att ta bussen.

3. _____?

Tåget går till Malmö.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2

Utropstecken – !

Du använder det för att avsluta en mening som är ett utrop. Det kan vara en uppmaning eller när vi hälsar.

Exempel
Se upp för bilarna!
Hälsa hem!

♦ Skriv två uppmaningar.
Kom ihåg att börja med stor bokstav och sluta med ett utropstecken.

Eget svar

Några ord som kallas **interjektioner**. Det är utropsord. Meningar med utropsord, har ofta ett kommatecken efter utropsordet och ett utropstecken i slutet av meningen.

Exempel
Aj, det gjorde ont!

ja nej aj oj
hurra bravo usch fy

Eget svar

♦ Välj ett ord från rutan till varje mening.

_____, vilket mål!

_____, vad snyggt!

_____, vi vann!

_____, vi klarade det!

_____, vilken typ!

_____, kom inte hit!

Kopiering förbjuden. Se sidan 2

Skiljetecken

En mening slutar med ett skiljetecken.
Det kan vara en punkt (.), ett frågetecken (?) eller ett utropstecken (!).

- ✦ Skriv punkt, frågetecken eller utropstecken efter meningarna.

1. Vi ska äta fisk till middag.
2. Får du följa med?
3. Stick iväg!
4. Åh, vad fin den är!
5. Jag spelar innebandy.
6. Varför sover han nu?

När någon säger något skriver du ett talstreck först.
Talstreck börjar alltid på en ny rad.
Se på de olika exemplen.

Exempel

- Jag vill gå på bio, sa Elsa.
- Vill du gå på bio? frågade Elsa.
- Hej! ropade Elsa.

- ✦ Skriv av texten.
Skriv stor bokstav och rätt skiljetecken.

- ska vi gå på bio frågade Leo
- ja gärna utropade Amal
- jag vill helst se en kul film sa Leo
- vad tror du om schrek undrade Amal

– Ska vi gå på bio? frågade Leo.

– Ja, gärna! utropade Amal.

– Jag vill helst se en kul film, sa Leo.

– Vad tror du om Schrek? undrade Amal.

Källaren

- ✦ Meningarna saknar stor bokstav och skiljetecken.
Skriv så att det blir rätt.

mia var rädd alla hade hunnit springa ut ur källaren utom hon nu stod hon gömd bakom den tunga järndörren hon måste vara alldeles tyst varför hade hon inte skyndat sig jag ska nog få tag i er skrek en mörk röst det måste vara vakten tänkte mia de fick inte vara i källaren det visste de om mia tyckte att man säkert kunde höra hennes hjärta slå hur ska det gå hon måste ta sig ut därifrån

Mia var rädd. Alla hade hunnit springa ut ur källaren utom hon. Nu stod hon gömd bakom den tunga järndörren. Hon måste vara alldeles tyst. Varför hade hon inte skyndat sig? Jag ska nog få tag i er! skrek en mörk röst. Det måste vara vakten, tänkte Mia. De fick inte vara i källaren. Det visste de om. Mia tyckte att man säkert kunde höra hennes hjärta slå. Hur ska det gå? Hon måste ta sig ut därifrån.

- ✦ Hitta på en fortsättning på berättelsen.

Det ska vara två n efter en kort, betonad vokal.
Om det kommer ett d eller t efteråt, ska det bara vara ett n.

Exempel

tunn – tunt
känna – kände – känt

✦ Skriv orden rätt i meningarna.

1. känna Har hon känt honom länge?
2. färggrann Vilket färggrant täcke!
3. noggrann Nu ska du lyssna noggrant på mig.
4. sann Allt jag säger är sant.
5. påminna Har du påmint henne om bion?
6. kunna Hur kunde du lösa problemet?
7. tunn Lina har ett tunt tyg i kjolen.
8. spänna Amal har spänt fast bilbältet.
8. känna Han kände att det satt fast.

Extra

Träna också på dessa ord.

andra ensam inom
ond ont rund
sand vante vinter

Kopiering förbjuden. Se sidan 2

Vi dubbeltecknar inte vanliga, korta ord som slutar på n, även om vokalen före är kort (betonad).

OBS!

en din min sin kan han hon
den man men mun män vän än

✦ Skriv klart meningarna.
Välj bland orden i rutan.

1. Det var en gång en drottning som ville vara bäst.
2. Hanne är 25 år. Hon bor i Oslo.
3. Jag har den i min väska.
4. Leo bor i Åbo. Han är 20 år.
5. Är det min, din eller din, min tur?
6. Hanne är min vän.
7. Vad kan Leo göra med sin, din, min cykel?
8. Hanne är äldre än Leo.
9. Man ska inte gå på isen om det inte är säkert.
10. Det var två män som gjorde det.
11. Hennes mun log.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2

Tj-ljudet med tj

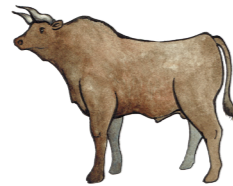
Tj-ljudet stavas oftast med tj
före hårda vokaler.

a o u å

tjata tjalla tjog tjock tjugo
tjuv tjuta tjur tjura tjusig

♦ Skriv det ord som passar till bilden.
Välj bland orden i rutan.

20

tjugo

tjur

tjuv

♦ Skriv klart meningarna.
Välj bland orden i rutan.

1. Tjata inte hela tiden!
2. Vilken tjusig hatt du har köpt.
3. Ett tjog ägg är 20 stycken.
4. Motsatsen till tunn eller smal är tjock.
5. Tjalla och skvallra är samma sak.
6. Ett larm började tjuta.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2

Tj-ljudet med k

Tj-ljudet stavas oftast med tj
före hårda vokaler.

e i y ä ö

kedja kemi kikare kista kiosk
kylskåp källare kär köra kök

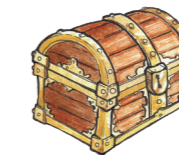
♦ Skriv det ord som passar till bilden.
Välj bland orden i rutan.

kikare

källare

kylskåp

kiosk

kista

köra

♦ Skriv det ord som passar.
Välj bland orden i rutan.

- Där lagar man mat kök
Förälskad kär
Ett skolämne kemi

Kopiering förbjuden. Se sidan 2

Vilket ord är inte ett adjektiv?

- ♦ Läs orden i varje ruta.
Sätt X över det ord som inte är ett adjektiv.

sju	rutig
söt	vit

svart	stor
snäll	väg

gullig	randig
var	stor

liten	gul
lång	mus

citron	dyr
billigast	trasig

varm	dum
sötare	mobiltelefon

lättast	vacker
framför	ful

röd	häst
tung	tyngst

gammal	yngst
solig	vargen

stegen	söta
kall	farligt

Kopiering förbjuden. Se sidan 2

Kopiering förbjuden. Se sidan 2

Hitta adjektiven

- ♦ Det finns 12 adjektiv i rutan.
Ringa in orden. Orden står vågrätt eller lodrätt.

A	R	O	L	I	G	R	T	I	T
D	A	X	S	A	L	S	H	E	U
U	N	G	Å	B	A	T	R	L	N
I	D	F	C	A	D	U	M	P	N
S	I	G	E	Z	Ö	F	O	A	R
O	G	A	M	M	A	L	D	K	U
R	F	A	F	Ä	E	L	I	R	T
Ä	N	S	A	T	H	R	G	U	L
D	A	Ö	V	T	R	A	R	N	A
A	U	S	M	R	U	N	D	S	T

Adjektiv talar om hur något är eller ser ut. Det beskriver exempelvis ett substantiv.

en varm grill

- ♦ Skriv adjektiven i alfabetisk ordning.

1. <u>rolig</u>	7. <u>randig</u>
2. <u>dum</u>	8. <u>mätt</u>
3. <u>gammal</u>	9. <u>glad</u>
4. <u>gul</u>	10. <u>modig</u>
5. <u>rar</u>	11. <u>tunn</u>
6. <u>rund</u>	12. <u>lat</u>

Skriv motsatsorden

♦ Stryk under adjektiven i varje mening. Skriv motsatsen till adjektiven i meningen som kommer efter.

1. En låg pall. En hög pall.
2. Ett lågt hus. Ett högt hus.
3. Flera låga bänkar. Flera höga bänkar.
4. En mörk hall. En ljus hall.
5. Ett mörkt rum. Ett ljus rum.
6. Två mörka väggar. Två ljusa väggar.
7. En billig jacka. En dyr jacka.
8. Ett billigt lås. Ett dyrt lås.
9. Fem billiga pennor. Fem dyra pennor.
10. En stor haj. En liten haj.
11. Ett stort fönster. Ett litet fönster.
12. Tio stora bilar. Flera små bilar.
13. En tung väska. En lätt väska.
14. Ett tungt bord. Ett lätt bord.
15. Några tunga stenar. Många lätta stenar.
15. Ett långt rep. Ett kort rep.
16. Mina långa rep. Dina korta rep.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2

Andra adjektiv

♦ Läs texten. Skriv om texten genom att använda synonymer till ordet TRÅKIGT. Välj bland orden i rutan. Ibland måste du böja orden.

tråkig ointressant trist
händelsefattig enformig

eget förslag

Mira skulle gå på en tråkig lektion.
Det var lika tråkigt varje gång.
Varför skulle de alltid få så tråkiga böcker?
Texterna var verkligen tråkiga.

Mira skulle gå på en _____ lektion.

Det var lika _____ varje gång.

Varför skulle de alltid få så _____ böcker?

Texterna var verkligen _____.

♦ Skriv synonymer till ordet VACKER. Välj bland orden i rutan. Kommer du på fler? Skriv dem.

snygg lugn stilig
söt ful dum
snäll varm bra
dålig tjusig fager

snygg

stilig

söt

tjusig

fager

Kopiering förbjuden. Se sidan 2

Var eller vart?

Två frågeord som brukar vara lite kluriga att skilja åt är orden **var** och **vart**.
Ordet **var** syftar på en plats och **vart** syftar på en riktning eller förflyttning av något slag.
Var är alltså befintlighet och vart är riktning.

Exempel
Var är bilen?
Vart ska du resa?

♦ Skriv rätt frågeord i meningarna.
Välj var eller vart.

1. Var är bilen?
Den står i garaget.
2. Vart åker hon i morgon?
Hon åker till Söderby i morgon.
3. Vart ska hon ta vägen sedan?
Hon åker vidare till Göteborg.
4. Var filmen bra?
Ja, den var riktigt bra!
5. Vart går den här bussen?
Bussen går till Örebro.
6. Var på tåget finns min plats?
Jag tror det är i vagn 47.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2

De eller dem?

Två ord som brukar vara lite kluriga att skilja åt är orden **de** och **dem**.
I talspråk säger många **dom** och därför är det ibland svårt att välja mellan de eller dem.
Du kan byta ordet **de** med **jag** och **dem** med **mig**.
Då blir det enklare att minnas vilket ord du ska använda.

Exempel
De frågade efter vägen.
Spara maten till dem.

♦ Skriv rätt ord i meningarna.
Välj de eller dem.

1. En dag ska de gå på cirkus.
2. Vi tänker på dem varje dag.
3. I söndags åt de tårta.
4. Elin tittade på dem.
5. Hon ville visa dem alla fotona.
6. De är små.
7. Jag ser dem ingenstans.
8. Han tycker om dem.
9. De tunga böckerna är mina.
10. Har du pratat med dem?
11. Varje dag åker de med bussen.
12. De fick betalt för bullarna.

Kopiering förbjuden. Se sidan 2

Falsk Fredrik i farten

STOCKHOLM

Signalen för allmän fara, den så kallade "Hesa Fredrik", började ljuda i Stockholm vid 22-tiden den 11 juli 2017. Tusentals oroliga människor försökte hitta information på olika myndighetsajter. På grund av det brakade många sajter sönder.

Den här gången var det ett falsklarm. Den mänskliga faktorn låg bakom att signalen Hesa Fredrik av misstag gick ut skarpt. Det riktades hård kritik från flera håll om att informationen om vad som hänt var bristfällig och kom ut sent.

Egentligen heter signalen Viktigt Meddelande till Allmänheten. Det förkortar man som VMA. Signalen kan användas för att varna för akuta situationer som krig, allvarliga bränder, gasutsläpp eller andra hotsituationer. VMA-signalen testas fyra gånger per år, (första helgfria måndagen i mars, juni, september och december), klockan 15.00.

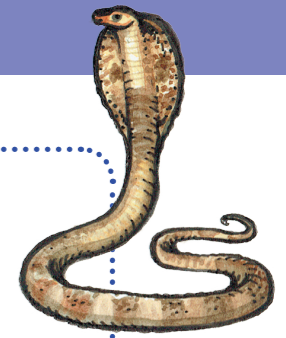
♦ Läs artikeln om Hesa Fredrik.

1. Vad betyder VMA? Viktigt Meddelande till Allmänheten
2. Vad menas med ett falsklarm? Larmet gick ut av misstag, det var inte allvar

♦ Slå upp orden och skriv en förklaring.

bristfällig _____

allmänheten _____

Kobra kallas flera olika ormarter som finns i Afrika och Asien. Alla kobror tillhör familjen giftsnokar. Kobror kan bli mellan 1 meter och 5 meter långa. Störst är kungskobran. Det är världens längsta giftorm. Det man känner igen dessa ormar på är att de reser framkroppen om de känner sig hotade. Halsen liknar då en sköld.

Den mest kända kobran är kanske den indiska kobran. Den kallas också glasögonorm eftersom skölden, som spärras upp, liknar ett par glasögon. I Indien använder ormtjusare ofta glasögonormen vid sina föreställningar.

Kobrorna har ett nervgift som förlamar och slår ut livsviktiga organ, till exempel lungor och hjärta. Varje år dör ett stort antal människor av kobrans bitt.

Kobror äter små däggdjur, fåglar, grodor, ödlor och ibland andra ormar.

- ♦ Läs faktatexten om kobrorna.
- ♦ Svara på frågorna med hjälp av texten.

1. Var lever kobrorna? Afrika och Asien
2. Vilken är världens längsta giftorm? Kungskobra
3. Varför är kobror farliga? De har ett nervgift

- ♦ Kobror tillhör familjen giftsnokar. Andra sorters ormar tillhör samma familj. Ta reda på och ge två exempel på andra ormar än kobror.

Vilket ord är inte ett verb?

- ♦ Läs orden i varje ruta.
Sätt X över det ord som inte är ett verb.

niltton	leka
sover	äter

arbetade	gick
hundarna	går

spelar	varför
lyssnade	stod

sminkar	jobbar
huset	springer

deltar	viskar
läsa	byxor

dricker	lyssna
tre	hämtar

hoppade	läser
framför	solade

hästar	rider
lyfta	skrek

kostar	böcker
ritade	måla

stegen	sjunga
smyger	plocka

Kopiering förbjuden. Se sidan 2

Kopiering förbjuden. Se sidan 2

Hitta verben

- ♦ Det finns 12 verb i rutan.
Ringa in orden. Orden står vågrätt eller lodrätt.

G	B	S	P	R	I	N	G	E	R
Å	I	P	S	U	K	S	K	Ö	D
R	F	E	L	D	A	R	X	A	R
Y	D	L	C	A	K	O	R	P	E
S	P	A	R	K	A	R	A	R	T
E	U	R	A	E	C	A	T	I	A
R	F	I	S	K	A	R	T	D	R
S	N	P	A	E	A	R	E	E	I
E	T	Ö	R	G	R	A	F	R	G
R	U	T	M	Ä	T	E	R	S	Ö

Verb är ord som talar om vad som händer eller vad någon gör.

Mia spelar.
att spela (infinitiv)

- ♦ Skriv verben i infinitiv.

1. <u>går</u>	7. <u>rider</u>
2. <u>ryser</u>	8. <u>retar</u>
3. <u>ser</u>	9. <u>springer</u>
4. <u>spelar</u>	10. <u>sparkar</u>
5. <u>rasar</u>	11. <u>fiskar</u>
6. <u>ror</u>	12. <u>mäter</u>

Några verb ändras helt i verbformen preteritum.
De byter till en annan vokal.
De här verben heter **starka** verb.

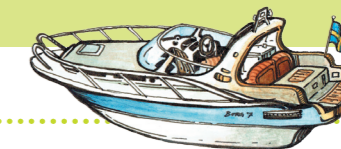
Exempel
Jag **äter** idag.
Jag **åt** igår också.

♦ Här står verben i infinitivform.
Skriv verben i presens och preteritum.

	presens – idag	preteritum – igår
1. gå	<u>går</u>	<u>gick</u>
2. bli	<u>blir</u>	<u>blev</u>
3. vara	<u>är</u>	<u>var</u>
4. vinna	<u>vinner</u>	<u>vann</u>
5. dricka	<u>dricker</u>	<u>drack</u>
6. skrika	<u>skriker</u>	<u>skrek</u>
7. springa	<u>springer</u>	<u>sprang</u>
8. flyga	<u>flyger</u>	<u>flög</u>
9. bära	<u>bär</u>	<u>bar</u>
10. gråta	<u>gråter</u>	<u>grät</u>
11. bita	<u>biter</u>	<u>bet</u>
12. ge	<u>ger</u>	<u>gav</u>

Kopiering förbjuden. Se sidan 2

Elin sitter på en klippa och tittar ut över havet. Det ligger spegelblankt och det enda hon hör är några måsar som skrånar. Långt borta skymtar hon en liten båt som närmar sig. Det är en motorbåt. Plötsligt gör båten en häftig gir. Någon skriker och Elin ser en människa som flyger ut ur båten. Hon ställer sig upp och ...

♦ Skriv av berättelsen, men skriv alla verb i preteritum.
Skriv fortsättningen på berättelsen.
Jämför med en kompis.

Elin satt på en klippa och tittade ut över havet. Det låg
spegelblankt och det enda hon hörde var några måsar som
skrånade. Långt borta skymtade hon en liten båt som
närmade sig. Det var en motorbåt. Plötsligt gjorde båten en
häftig gir. Någon skrek och Elin såg en människa som flög ut
ur båten. Hon ställde sig upp och ...

Kopiering förbjuden. Se sidan 2

En fabel är en kort berättelse som vill lära ut något, exempelvis att man inte vara elak för då kan det gå illa. I en fabel är djuren ofta huvudpersoner. De har mänskliga egenskaper som betyder att de till exempel kan tala med varandra på människospråk.

- ♦ Läs fabeln **Räven och vindruvorna**.

Räven och vindruvorna

En hungrig räv såg en dag några härliga vindruvsklasar, som hängde ganska högt från marken. Han gjorde många försök att nå dem, men det lyckades inte. Efter ett tag gick han iväg och mumlade för sig själv: "Jag vet att vindruvorna är sura och de smakar ändå inte så gott."

- ♦ Vad tror du att den här fabeln vill säga oss? _____

När man inte kan få något man gärna vill ha, försöker man förringa det.

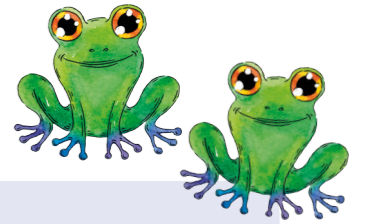
Räven och druvorna har i en nordisk version gjorts om till Räven och rönnbären. Detta har i sin tur gett upphov till ordspråket "Surt, sa räven om rönnbären".

- ♦ Varför tror du att druvorna byttes ut till rönnbär i Norden? _____

Vindruvor växer inte så bra i Norden.

Det är för kallt väder

- ♦ Läs fabeln **De två grodorna**. Den är nedskriven på 1800-talet, då det svenska språket såg annorlunda ut. Skriv om den så att det blir med den svenska vi har idag.

Tvenne grodor hade sitt tillhåll i en damm. Då dammen under sommartiden torkade ut, öfvergafvo de den och sågo sig omkring efter annan uppehållsort. De kommo då af en händelse till en djup brunn, vid hvars åsyn den ena grodan utropade: "Kom du, och låt oss båda hoppa ned här." Den andra invände: "Men om nu vattnet också där torkar ut, på hvad sätt skola vi då komma upp igen?"

Två grodor bodde i en damm. Eftersom dammen under sommartiden torkade ut, övergav de den och såg sig omkring efter ett annat ställe att vara på. De kom då av en slump till en djup brunn, och när de såg den utropade den ena grodan: "Kom du, och låt oss båda hoppa ned här." Den andra invände: "Men om nu vattnet torkar ut där också, på vilket sätt ska vi då komma upp igen?"

- ♦ Vad tror du att den här fabeln vill säga oss? _____

Om du försöker sätta in åtgärder, så är det bra att först fundera på vad som kan hända. Vilka konsekvenser det kan få.

Sj-ljudet – fler stavningar

Sj-ljudet stavas på flera olika sätt.
Många av orden är lånord.

- ♦ Läs orden i rutan.
Ringa in sj-ljudet i varje ord.

journalist	division	bagage	geni	garage	schema
diskussion	giraff	explosion	shorts	jasmin	chef
affisch	lektion	choklad	assiett	show	station

- ♦ Skriv orden på rätt plats.

sch

schema

ch

chef

sh

shorts

affisch

choklad

show

j

journalist

g

geni

ge

bagage

jasmin

giraff

garage

ti

lektion

si

division

ssi

diskussion

station

explosion

assiett